

Проблеми та перспективи реконструкції історичних промислових зон в м. Дніпро для створення індустріальних парків

Фісун Ганна, студентка ¹(ORCID 0009-0008-5638-4505),

Надія Шебек, доктор архітектури, професор, завідувач кафедри містобудування ¹ (ORCID 0000-0001-6038-3945)

¹ Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ, Україна

АНОТАЦІЯ

Дослідження зосереджене на пошуку шляхів інтеграції історичних промислових зон у сучасну містобудівну структуру шляхом створення індустріальних парків та сучасних громадських просторів.

Ключові слова: промислові території, індустріальні парки, реновація, міська структура, економічний розвиток, екологічна стійкість, інтеграція, зелені зони.

1. ВСТУП

Інтеграція промислових територій у міську структуру є однією з найактуальніших проблем у місті Дніпро, адже 23% території міста займають промислові об'єкти [9]. Три найбільші промислові райони, що розташовані вздовж берегів річки Дніпро, не функціонують і перешкоджають доступу міста до річки, що створює бар'єри для розвитку міських територій та природних зон. Перетворення цих територій на сучасні міські простори, промислові парки та житлові комплекси може стати каталізатором економічного розвитку міста і покращення якості життя мешканців.

2. МЕТА РОБОТИ

Метою даної роботи є аналіз проблеми занедбаних промислових територій у м. Дніпро та дослідження можливості їх інтеграції в міську структуру. На основі досвіду інших індустріальних парків будуть розроблені рекомендації щодо створення інноваційних, економічно життєздатних та екологічно стійких міських просторів [2, 3].

3. ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН І ОРІЄНТИРИ ДЛЯ РОЗВИТКУ

Дніпро здавна розвивався як один із найбільших промислових центрів України. Проте сучасні тенденції розвитку міст та мінливі економічні та соціальні реалії вимагають переосмислення ролі старих промислових районів [5]. Як показує досвід України, успішно трансформувати такі зони можна завдяки створенню індустріальних парків. Прикладами таких проєктів є індустріальний парк «Інноваційний Форпост» у Дніпрі, індустріальний парк «Коростень» у Житомирській області та Вінницький індустріальний парк. Ці проєкти стали центрами розвитку нових технологій, підприємництва та інновацій, значно покращивши економічне становище відповідного регіону [4].

3.1. *Індустріальний парк «Innovation Forpost», м. Дніпро, «Агентства розвитку Дніпра», 2021 р. (рис. 1)*

Парк спрямований на розвиток інноваційних технологій і стартапів, що сприяє активізації підприємницької діяльності. До пріоритетних напрямів його діяльності належить впровадження прогресивних розробок у сфері

інформаційно-комунікаційних, біологічних технологій, приладобудування, електроніки, енергозбереження та використання джерел альтернативної енергії. Створення коворкінгів, лабораторій і виробничих площ допомогло залучити інвестиції та створити робочі місця для висококваліфікованих спеціалістів [8].

Рис. 1. Індустріальний парк «Innovation Forpost», м. Дніпро, «Агентства розвитку Дніпра», 2021 р. [8]

3.2. *Індустріальний парк «Коростень», м. Коростень, «Керуюча компанія «Коростенський індустріальний парк», 2017 р. (рис. 2)*

Парк адаптував колишні промислові об'єкти для нових виробництв і сучасної логістики, що сприяло б розвитку місцевої економіки, створенню нових високооплачуваних робочих місць та зниженню рівня безробіття. Індустріальний парк «Коростень» покликаний розвивати такі сфери промислового виробництва як: приладобудування, легка, деревообробна промисловість, логістика, а також підтримувати будь-які інші бізнес-проєкти актуальні для місцевої громади [6].

3.3. *Вінницький індустріальний парк, м. Вінниця, Керуюча компанія: ТОВ «Юпарк», 2018 р. (рис. 3)*

Проєкт націлений на підтримку малих і середніх підприємств, які отримали необхідну інфраструктуру для розвитку бізнесу. Це сприяло залученню молодих спеціалістів та покращенню економічної ситуації у Вінниці [7].

4. ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ

Для вирішення проблеми ізольованості від занедбаних промислових та прибережних територій Дніпра потрібен

комплексний підхід, що включає кілька ключових кроків: ідею гідності українського народу та втілити символи національної ідентичності зрозумілі сучасникам.

4.1. Реновація та реабілітація промислових територій.

Старі промислові об'єкти слід не знищувати, а пристосовувати до нових функцій. Це можуть бути технопарки, офіси для стартапів, виробничі приміщення для малого та середнього бізнесу, культурні та освітні простори [10]. Такий підхід дозволяє максимально ефективно використовувати наявну інфраструктуру та зменшує витрати на повну перебудову

4.2. Інтеграція промислових зон у міське середовище.

Одним з ключових елементів цього рішення є редевелопмент прибережних територій та відкриття їх для мешканців міста. Це включає розвиток громадських просторів, парків та набережних, які сприятимуть відпочинку та соціальній взаємодії [5]. Така інтеграція дозволить мешканцям Дніпра отримати доступ до прибережних територій, які наразі заблоковано промисловими зонами.

Одним із найефективніших способів вирішення цієї проблеми є створення індустріальних парків, присвячених інноваціям, технологіям та виробництву. Наприклад, такі індустріальні парки, як «Innovation Forpost», можуть стати центрами розвитку нових технологій і стартапів, залучаючи інвесторів створюючи нові робочі місця [4, 8]. Це сприятиме економічному відновленню міста та розвитку нових галузей промисловості.

При відбудові промислових зон важливо звернути увагу на створення зелених зон, які допоможуть покращити міське середовище. Зелені зони не лише покращують якість повітря, але й створює приємне середовище для мешканців, сприяють розвитку рекреаційної інфраструктури та підвищують привабливість території для бізнесу туризму [4].

4.3. Залучення інвестицій та підтримка підприємництва та участь громадськості та консультації з експертами

Для реалізації проєктів реновації важливо підтримувати підприємницьку активність та залучати інвесторів до розвитку нових індустріальних парків. Створення сприятливих умов для ведення бізнесу, надання податкових та інвестиційних пільг сприятиме економічному розвитку промислових територій [1, 3].

Участь громади у процесі планування та консультації з експертами у сфері містобудування допомагають забезпечити соціально-орієнтоване та збалансоване використання території. Це гарантує врахування потреб населення та прозорість процесу реновації [5].

5. ВИСНОВКИ

Аналіз досвіду розвитку індустріальних парків в Україні свідчить про кілька важливих факторів успіху таких проєктів. Насамперед, локація та доступність є критичними для зниження витрат на логістику та забезпечення конкурентоспроможності підприємств, тому майбутні індустріальні парки в Дніпрі мають бути розташовані поблизу ключових транспортних шляхів [2]. Спеціалізація парків також відіграє важливу роль, оскільки вона дозволяє залучити інвесторів із різних галузей економіки. Наприклад, «Innovation Forpost» у Дніпрі фокусується на інноваційних

технологіях, а інші парки на агропромисловості чи виробництві будівельних матеріалів [4]. Екологічна стійкість є ще одним важливим аспектом, що сприяє покращенню якості життя населення та підтримці сталого розвитку регіонів [10]. Важливим є також соціально-економічний ефект, оскільки відкриття індустріальних парків призводить до створення нових робочих місць, зростання економічної активності та залучення інвестицій [1, 7]. З огляду на це, створення нових індустріальних парків у Дніпрі може сприяти модернізації старих промислових зон, інтеграції їх у міське середовище та розвитку міської інфраструктури [4, 5].

Рис. 2. Індустріальний парк «Коростень», м. Коростень, Керуюча компанія: ТОВ «Юпаркс», 2017 р. [6]

Рис. 3. Індустріальний парк, м. Вінниця, Керуюча компанія: ТОВ «Юпаркс», 2018 р. [7]

Список літератури

- [1] Влашук М. ПриПАРКована індустрія / М. Влашук // Вісник податкової служби України. – 2009. – № 23. – С. 9-11.
- [2] Лушкін В.А. Вільні економічні зони у національній економіці та перспективи їх розвитку [Карти]: моногр. / В.А. Лушкін. – Житомир: Житомир, 2001. – 227 с.
- [3] Єгорова О.О. Запровадження нових форм спеціальних режимів економічної діяльності в Україні / О. Єгорова // Економіка розвитку. – 2010. – № 2 (54). – С. 33-35.
- [4] Мазур О.А. Технологічні парки. Світовий та український досвід / О.А. Мазур, В.С. Шовкалюк. – К.: Прок-Бізнес, 2009. – 70 с.
- [5] Чмир О.С. Щодо подальших перспектив застосування в господарській практиці України спеціальних економічних режимів / О.С. Чмир // Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. – 2007. – № 3. – С. 179-184.
- [6] Портал міста [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://korosten-rada.gov.ua/miska-rada/upravlinnya-ta-viddily/upravlinnya-ekonomiky/viddil-miscevogo-ekonomichnogo-rozvytku/vybir-keruyuchogo-kompaniyi/>
- [7] Індустріальні парки Вінниці [Електронний ресурс] – https://investinvinnytsia.com/industrial_park/
- [8] Dnipro developed agency [Електронний ресурс] – <https://dda.dp.ua/project/industrialnyj-park/>
- [9] Жук І. М. 2015. Статистичний збірник. Україна у цифрах 2014 р. Київ : Державна служба статистики України, 2003.
- [10] Кодін В.О. Методичні підходи до реконструкції промислових зон в історичних частинах міст Харківська національна академія міського господарства. 2014. 78 с.